

Yabanc? Dil Dereceli Puanlama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yabanc? Dil Dereceli Puanlama Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32671>

Özet

Yabancı Dil Dereceli Puanlama Ölçeği, 2005 yılında E. ?enkaya tarafından hazırlanan bir Yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir değerlendirme araçtır. Bu ölçek, özellikle yabancı dil yazma öğretimi süreçlerinde öğrencilerin başarı düzeylerini, yazılı metinlerdeki performansları ve bu metinlere eleştirel düşünme becerilerini ne ölçüde yansıtıyorları sistematik olarak ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, toplam 20 puan üzerinden değerlendirme yapmakta olup, puan aralıklarına göre tanımlanan başarı seviyeleri sunmaktadır.

Ölçeğin temel amacı, geleneksel yazma değerlendirme yöntemlerinin ötesine geçerek, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini yazılarına entegre etme yeteneğini nicel olarak belirlemektir. Bu araç, yabancı dil eğitimi alanında yazma becerisinin gelişimini takip etmek isteyen araştırmacılar ve eğitimciler için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Yabancı Dil, Dereceli Puanlama Ölçeği, Yazma Becerisi, Eleştirel Düşünme, Dil Öğretimi, Akademik Değerlendirme.

Yazarlar

?enkaya, E.

Amaç

Yabancı Dil Dereceli Puanlama Ölçeği'nin temel amacı, yabancı dil öğrenenlerin yazılı kompozisyon becerilerini, standart bir derecelendirme sistemi kullanarak objektif bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, yazma başarısı sadece dilbilgisi ve kelime dağarcığı gibi yüzeysel unsurlarla sınırlanmayıp, aynı zamanda yazılı metinlerdeki mantıksal tutarlılık, argümantasyon kalitesini ve eleştirel düşünme becerilerinin kullanımını ölçmeyi hedefler.

Bu araç, ?enkaya'nın (2005) tez çalışmasında, eleştirel düşünme becerilerinin yabancı dil yazma başarısı üzerindeki etkisini incelemek için deneysel bir ölçüt olarak kullanılmıştır. Ölçek, öğrencilerin yazma performansındaki ilerlemeyi ve bu becerilerin öğretim yöntemlerine verilen yanıtı izlemek için tasarlanmıştır.

Yapı

Yabancı Dil Dereceli Puanlama Ölçeği, yabancı dil yazma başarısının çok boyutlu yapısını ölçmek üzere geliştirilmiştir. Ölçek, yazılı anlatımın farklı yönlerini (örneğin, içerik,

organizasyon, dil kullanımı ve eleştirel analiz) puanlamaya sağlayan kriterlere dayanmaktadır. Bu kriterler, bir öğrencinin yabancı dildeki yetkinliğini ve akademik yazma becerilerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmeye olanak tanır.

Ölçek, toplam 20 puanlık bir aralıkta çalışır ve bu puanlar, aşağıda belirtilen altı farklı yeterlilik kategorisine ayrılır: 0-4 (çok zayıf), 5-7 (zayıf), 8-11 (geçer), 12-15 (iyi), 16-17 (çok iyi) ve 18-20 (mükemmel). Bu derecelendirme sistemi, değerlendiricilere net ve ayrıntılı bir performans tanımları sunarak puanlamada tutarlılığı artırır amaçlar.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak referansında spesifik Geçerlik (Validity) verilerine yer verilmemiştir. Ancak, geliştirme sürecinde, ölçeğin amaçladığı yapıyı (yabancı dilde yazma becerisi ve eleştirel düşünme entegrasyonu) gerçekten ölçtüğünden emin olmak için içerik geçerliğinin sağlandığı varsayılmaktadır. İçerik geçerliği, genellikle uzman görüşleri alınarak ve ölçek maddelerinin ölçülmek istenen becerileri temsil etme derecesi değerlendirilerek sağlanır.

Akademik bir tez kapsamında geliştirilen bu tür dereceli puanlama ölçeklerinde, yapı geçerliğini desteklemek amacıyla yazma becerisini ölçen standartlaştırılmış diğer ölçeklerle korelasyon analizleri (ölçüt geçerliği) yapılmaz yaygın bir uygulamadır. Ölçeğin, yabancı dil yazma becerisinin kritik bileşenlerini yansıtmadığı bu tür analizlerle desteklenmelidir.

Güvenirlilik

Kaynakta Güvenirlilik (Reliability) değerleri belirtilmemiştir. Yazma değerlendirmesi için kullanılan dereceli puanlama ölçeği (rubric) türündeki araçlarda güvenirlilik, özellikle puanlayıcılar arasında tutarlılık (Inter-Rater Reliability) ile sağlanır. Ölçeğin farklı değerlendiriciler tarafından uygulandığında tutarlı sonuçlar vermesi, puanlama kriterlerinin netliği ve kesinliği ile doğrudan ilişkilidir.

Bu tür bir ölçeğin güvenilirliğini sağlamak için, değerlendirme sürecinden önce puanlayıcıların yoğun bir eğitimden geçirilmesi ve önceden belirlenmiş örnek yazılar üzerinde kalibrasyon çalışmaları yapılması gerekmektedir. Güvenirlilik çalışmaları, Cronbach Alfa katsayısı gibi iç tutarlılık ölçümleri veya farklı puanlayıcılar arasındaki korelasyon katsayıları ile raporlanmasında beklenir.

Faktör Analizi

Yabancı Dil Dereceli Puanlama Ölçeği, yazma becerisinin bütünsel değerlendirmesine odaklanan bir araç oldu için, kaynakta Faktör Analizi (Factor Analysis) bilgisi sunulmamıştır. Dereceli puanlama ölçekleri genellikle latent faktör yapısını ortaya çıkarmaktan ziyade, önceden

tanımlanmış beceri alanları (alt boyutlar) sistematik olarak puanlamak amacıyla kullanılır.

Ancak, ölçek çok sayıda ve ayrı kategoride puanlama yapıyorsa ve bu kategorilerin farklı psikolojik yapıları temsil ettiği düşünülüyorsa, bu alt boyutları birbirinden bağımsız veya birbiriyle olan ilişkisini test etmek için doğrulayıcı faktör analizi (CFA) uygulanması akademik açıdan değerli olabilir.

Araç

Test Type: Geliştirilmiş Dereceli Puanlama Ölçeği (Rubric)

Format: Kriter odaklı değerlendirme formu. Öğrencinin yabancı dil yazma performansı, önceden belirlenmiş kriterler üzerinden puanlanarak toplam bir skor elde edilir.

Language Available: Türkçe (Değerlendirme dili) ve yabancı dil (Değerlendirilen metnin dili, muhtemelen İngilizce veya Almanca gibi yaygın bir yabancı dil).

Population Group: Yabancı dil eğitimi alan yükseköğrenim öğrencileri veya akademik yazma becerisi gerektiren düzeydeki öğrenciler.

Age Group: Genellikle üniversite düzeyindeki gençler ve yetişkinler.

Population Details: Ölçek, Şenkaya (2005) tezinde spesifik olarak yabancı dil yazma derslerine katılan bir öğrenci grubuna uygulanmıştır.

Test Methodology: Kriter temelli puanlama. Toplam skor aralığı 0 ile 20 arasındadır. Puanlama basamakları ve karlılıkları şöyledir:

0-4: **Çok Zayıf**

5-7: **Zayıf**

8-11: **Geçer**

12-15: **İyi**

16-17: **Çok İyi**

18-20: **Mükemmel**

Anahtar Kelimeler

Yazma Değerlendirmesi, Yabancı Dil Öğretimi, Kritik Düşünce Becerileri, Rubrik, Lisansüstü Çalışma, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor.

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çalışman yapıldığı kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, E. Şenkaya'nın Yüksek lisans tezi kapsamında **2005** yılında geliştirilmiş ve kullanılmıştır. Akademik tezlerde yer alan ölçekler genellikle akademik araştırma amaçları için ücretsiz ve erişilebilir kabul edilir, ancak ticari kullanım için yazarın izni gerekebilir.

Tez çalışmasının tam metnine ve ölçeğin detaylarına Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim mümkündür.

Kaynaklar

Şenkaya, E. (2005). *Yabancı dil yazma öretiminde eleştirel düşünme becerilerinin kullanımının başarısına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez Merkezi Bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [dereceli-puanlama-olcegi-toad.pdf](#)

Yabancı Dil Dereceli Puanlama Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte doğrudan listelenmemiştir. Ancak ölçek, yabancı dil yazma performansını değerlendirilen kriterlerden oluşmaktadır. Değerlendirme kriterleri ve puanlama basamakları (0-20 aralığı) yukarıdaki "Araç" bölümünde belirtilmiştir.